

Rapport B 87-19
BESIKTNING AV WOLLASTONITUPPSLAG I BERGSLAGEN
på uppdrag av
Wollastonitintressenter AB

Håksberg 1987-11-24

M. Bromley-Challenor

R. Jonuks

Besiktning av wollastonit i trakten kring Ludvika,
Borlänge och Fagersta.

Ludvika 1987-11-20

M.D. Bromley-Challenor

Michael Bromley-Challenor

Förslag till wollastonituppföljning

Med utgångspunkt från de undersökningar beträffande wollastoniten i Ludvika, Borlänge och Fagerstatrakten finns endast tre lokaler som motiverar ytterligare en mindre granskning, d v s Vassbo 3 samt Igeltjärnen 1 och 2.

Däremot, under år 1988, bör det genomföras ett mera omfattande undersökningsprogram där ett par blocksvansuppslag redan har visat sig vara värda en vidare undersökning. Dessa ligger i trakten av Årsunda som ligger cirka 15 km söder om Sandviken.

LIMBERGET. KALKBROTT I SÖRVIK

Källa: SGU Aa nr 177 (1933)

Läge : RAK 66744/14646

Kartblad 12F 4c Limbergs kalkbrott ligger 4 km NNV om
Ludvika, 200-300 m NÖ om Burtjärn

Allmänt : Den totala dimensionen för Limbergets kalkbrott är omkring 400x80 m med ett djup av ca 5 m. Mäktigheten är omfattande trots att kalkstenen (marmor) ligger tämligen flackt. Terrängen är någorlunda flack kring brottet och jorddjupet som varierar är omkring en meter. Det finns ett bra vägnät i omgivningen samt tillgång till el och vatten.

Vissa mindre delar av området kunde ej besiktigas på grund av vattenfyllda hål. Ingenting tyder på att kalkbrottet är helt utbrutet.

Geologi : Limbergets kalkbrott är omgivet av leptit som uppträder i nära kontakt till urgraniten. Väster om kalklinsen är leptiten något förskarnat. Där kalklinsen spetsar ut mot norr och syd förekommer skarnomvandling associerad med två mindre skarn-Fe-malmsfyndigheter. Ställvis består skarnet av nästan kompakt granatskarn. Scheelit uppträder associerat med skarnet i den södra Fe-malmsförekomsten.

Wollastonit har ej makroskopiskt påträffats.

Potential: Det torde inte finnas någon möjlighet att vidare göra vidare undersökningar efter wollastonit i detta område eftersom området lär vara skyddat som ett kulturminne.

VASSBO 1

Källa: SGU Ser. Aa No 189

Läge : RAK 67136/14825. Kartblad 13 F Falun 2g Vassbo. Kalkbrotten ligger 2.4 km NV om Vassbo.

Allmänt : Fyra stycken små kalkbrott förekommer med en NV-SÖ strykning. Kalklinsen är mellan 4-5 m bred och har åtminstone en påvisad längd av över 115 m. Terrängen är flack med ett ringa jorddjup, omkring 0.5 m.

Kalkbrotten ligger strax söder om en skogsväg. Tillgång till el och vatten finns.

Geologi : Kalkstråket är omgivet av sura metavulkaniter som mot SV ligger i nära kontakt med en yngre granitmassiv. Kalkstenen är tämligen ren, kristallin, jämn och medelkornig.

Inget skarn har påträffats i anslutning till kalken.

Potential: Ingen wollastonit har påträffats. Vidare undersökning har låg prioritet.

VASSBO 2

Källa: SGU Ser. Aa No 189

Läge : RAK 67137/14824. Kartblad 13 F Falun 2g Vassbo. Kalkbrotten ligger 2.6 km NV om Vassbo.

Allmänt : Två stycken kalkbrott uppträder med en påvisad total stråklängd på 50 m. Bredden är omkring 4 m. Terrängen är flack med ett ringa jorrdjup av 0.5 m. Kalkbrotten ligger nära ett sankområde.

Geologi : Kalkstråken är omgivna av sura metavulkaniter som ställvis är genomträngda av smala amfibolitiska intrusioner.
En yngre granit-massiv förekommer i närheten mot syd.
Kalkstenen i det östligaste brottet är oren med inblandning av hornblenderika zoner. Kalkstenen är annars medel-grovkristallin.

Potential: Ingen wollastonit har påträffats. Vidare undersökning har låg prioritet.

VASSBO IGELTJÄRN (1)

Källa: SGU Ser. Aa No 189

Läge : RAK 67128/14812. Kartblad 13 F Falun 2g Vassbo. Kalkbrotten finns cirka 400 m SSÖ om Igeltjärnen.

Allmänt : Kalkbrotten är cirka 50x50 m bred med ett djup av upp till 5 m. Brotten ligger i en svagt skogsbeklädd sluttning cirka 200 m Ö om en skogsväg. El och tillgång till vatten finns i närheten.

Geologi : Kalkstråket ligger omgiven av sura metavulkaniter som är omgivna av en större grov feldspatporfyrisk granit. Kalkstenen är kristallin, relativt ren, jämn och medelkornig. Enstaka smala gångar av wollastonit (5-6 cm bred) har påträffats. Wollastoniten är tämligen ren med en maximal fiberlängd av 6 cm.

Potential: Wollastoniten förekommer endast i ringa omfattning. Den geologiska miljön kan möjligen vara lämplig, men vidare undersökning bör ha en låg - mellan prioritet.

VASSBO IGELTJÄRN (2)

Källa: SGU Ser. Aa No 189

Läge : RAK 67133/14812. Kartblad 13 F Falun 2g Vassbo. Kalkbrotten finns cirka 700 m SSÖ om Igeltjärnen.

Allmänt : Kalkbrotten sträcker sig över 200 m utefter en N-S strykningsriktning med en bredd av ca 40 m och ett djup av ca 6 m. Brotten förekommer delvis på ett skogshygge i svagt sluttande terräng cirka 200 m Ö om en skogsväg. El och tillgång till vatten finns i närheten.

Geologi : Kalkstråket ligger omgivet av sura metavulkaniter som är omgivna av en större grov feldspat porfyrisk granit. Detta kalkstråk hänger förmodligen samman med kalkstråken som är nämnda i beskrivning Igeltjärn (1).

Kalkstenen är kristallin relativt ren, jämn och medelkornig. Wollastonit förekommer endast i ringa mängder och uppträder i form av 5-6 cm breda gångar. Wollastoniten är tämligen ren med en maximal fiberlängd av 6 cm.

Potential: Den geologiska miljön kan möjligen vara lämplig, men vidare undersökning bör ha en låg - mellan prioritet.

VASSBO 3. GRÖNSJÖBERGET

Källa: SGU Ser. Aa No 189

Läge : RAK 67103/14833. Kartblad 13 F Falun 2g Vassbo. Kalkskarnjärnmalmsskärp ligger 1.5 km SV om Vassbo.

Allmänt : Ett mindre kalkskarnjärnmalmsstråk ligger strax SÖ om en skogsväg utefter Grönsjöbergs sluttning. Brotten består egentligen av flera mindre brott med en sammanlänkande utsträckning av omkring 200 m. En liten bäck förekommer 200 m nedanför i dalen. Jorddjupet varierar men är oftast kring 1 m.

Geologi : Kalkskarnjärnmalmens är omgiven av sura metavulkaniter som i sin tur är omgivna av urgranit.

Kalkskarnjärnmalmen består av magnetit i en granat-diopsidskarn tillsammans med medelkornig kristallin kalksten.

Ingen scheelit har iakttagits, men wollastonit uppträder såsom gångar upp till 9 cm breda.

Potential: I varpen uppträder wollastonitprov i form av gångar. Den är tämligen ren och har en fiberlängd av uppåt 5 cm. Tillgången av wollastonit intill skarnjärnmalmen är obetydlig, men det finns trots allt en antydning till att det möjligen kan finnas något större zoner innehållande wollastonit i den närmaste omgivningen.

Vidare undersökningar bör ha låg till mellanprioritet.

FAGERSTA HENRIKSGRUVAN

Källa: Ser. Aa, No 168

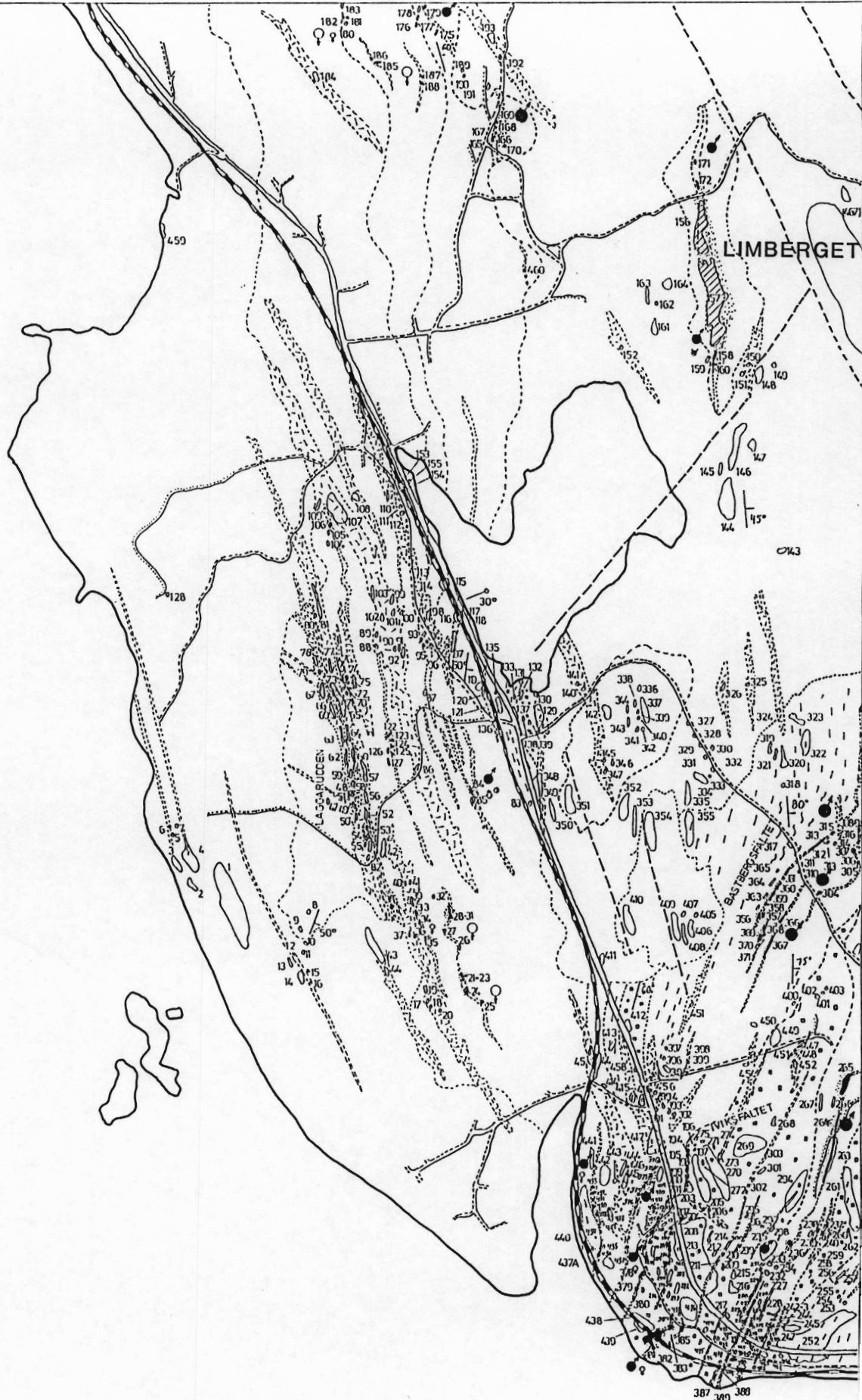
Läge : Kartblad 11F 8.

Kalkbrottet och kalkskarnsjärnmalmskärp ligger ca 12.5 km SV om Fagersta omkring 1 km V om sjön Dagarn.

Allmänt : Ett flertal kalkbrott och kalkskarnsjärnmalmskärp undersöktes. Endast på ett ställe (det nordligaste brottet, Henriksgruvan) hittades spår av wollastonit. Terrängen var svagt kuperad och det mineraliserade stråket fortsätter troligen under myren mot norr. Fyndigheten ligger intill en skogsväg. Tillgång till vatten och el i närheten.

Geologi : Utefter kalkstråkens strykningsriktning finns ett fåtal kalkskarnsjärnmalmskärp som uppträder med kontakt mot en sur metavulkanit som ligger inklämd som en rest i ett granitmassiv. Henriksgruvan består av några mindre gruvskärp. Mineraler som påträffades i varpen är magnetit, pyrit, molybden, granat, diopsid, kalcit, kvarts, fältspat, flusspat, hornblende, epidot och wollastonit. Ingen scheelit.

Potential: Wollastoniten är ganska grovfibrig, längden upp till 4 cm. Den uppträder inblandad i ett granat-diopsidskarn. Troligen skulle det vara svårt att separera, för att uppnå en ren produkt. Vidare undersökning bedöms som kostsam i och med att en förmodad fortsättning ligger under myren. Fortsatt undersökningsprioriteringsgrad är låg.

VÄSMÅ

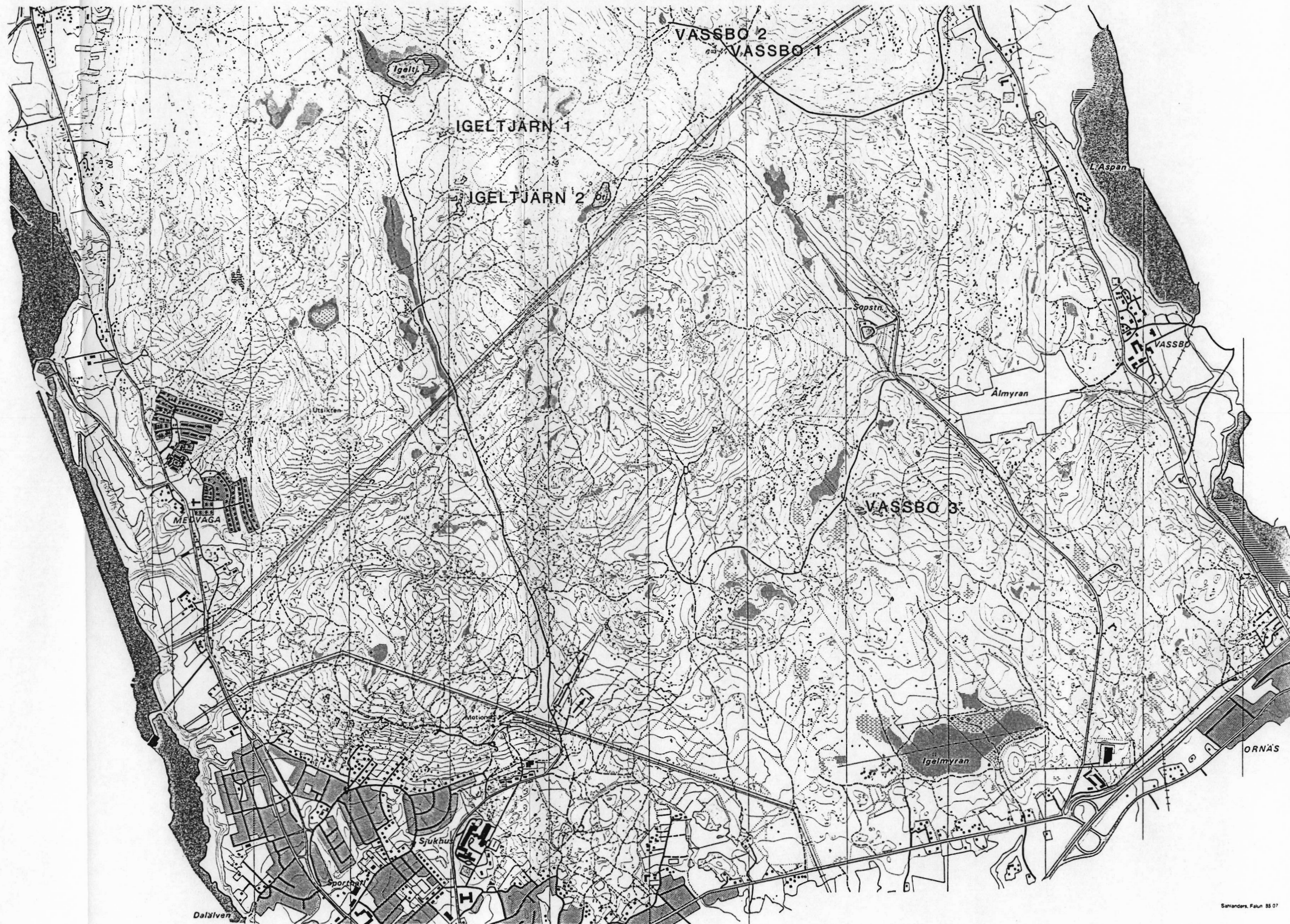
SGAB Prospektering

Håksberg

LUDVIKA

Bilaga 1

FAGERSTA - HENRIKSGRUVAN

SGAB Prospektering

Håksberg

Besiktning av wollastonituppslag i Ludvikatrakten

Håksberg oktober 1987

Roland Jonuks

ANNEFORS KALKBROTT I FREDRIKSBERG

Källa: SGU Ca nr 40 (1966)

Läge: RAK 6669400 / 1419850 (mellersta brottet)

Kartblad 12E Säfsnäs SV, 3d, nordöstra hörnet, rakt söder om f.d. fjäderfabriken.

Allmänt: Ett flertal stora kalkbrott uppträder i ett NS-stråk över drygt en kilometer. Terrängen är tämligen flack i området och jorddjupet uppskattas till ett par meter. Vid de tre nordligaste och de sydligaste brotten förekommer ingen varp samtidigt som vattennivån i dessa omöjliggör besiktning av kanter och sidoberg. Det mellersta brottet är emellertid tillgängligt och utgör grunden för utlåtandet.

Geologi: Det brant stående sidoberget utgörs i öster av en mörk basisk leptit medan det i väster utgörs av en tät ljus variant.

Kontakten mot kalkstenen är skarnomvandlad med i första hand granat. Den enligt SGU Ca nr 40 beskrivna wollastoniten uppträder i denna skarnzon men kunde vid besiktningen ej återfinnas. Möjligen finns den enbart i norr. Kalkstenens bredd uppskattas här till 3-4 meter.

Potential: Kan ej bedömas då flertalet kalkbrott ej är tillgängliga samt att ingen varp kvarligger.

LÖVBERGETS KALKBROTT VID GÅNSEN

Källa: LKAB PROSPEKTERING

Läge: RAK 6680700 / 1439460

Kartblad 12E Säfsnäs NO 6h, sydöstra hörnet 800meter nordväst om byn Lövberget.

Allmänt: Ett 10x10 meter stort kalkbrott i ett NS-ligt kalkstråk. Terrängen är småkuperad med i stråkets förlängningar tämligen stora jorrdjup.

Geologi: Kalken förekommer i en tio meter bred zon där meterbreda kalkskikt alternerar med granatdominerade skarnskikt. I skarnskikten förekommer tämligen ren wollastonit som smala (1-3dm) skikt. Sidoberget utgörs i öster av grå gnejsig leptit och i väster av dominerande biotitskiffrig leptit. Sekvensen stupar 40-60⁰ mot öst. Den norra förlängningen av kalken avskärs av en pegmatitgång.

Potential: Liten potential. Smala zoner.

TENNBERGETS KALKBROTT VID HÄLLSJÖN

Källa: SGU Ca nr40

Läge: RAK 6657100 / 1461400 och 6657550 / 1461300

Kartblad 12F Ludvika SV 1c, två kilometer sydväst Hällsjöns by.

Allmänt: På Tennbergets nordsluttning förekommer flera kalkbrott. Ett sydligt ca 15 x 40 meter, strykande ungefär i EW, och några mindre längre norrut. Terrängen karaktäriseras av en jämn nordsluttning. Jorddjupet är litet.

Geologi: Det nordliga brotten tillät pga vatten ingen besiktning. Varpen utgörs helt av sidoberg, en mörk tät leptit. Det sydligaste brottet vilket är det klart största, är brutet på en sträcka av 40 meter samtidigt som flera undersökningsgropar är grävda i dess östliga förlängning, ca 60 meter. Kalken uppträder som en brant stående skiva i Malingsbogranit. Kontaktzonerna är skarnomvandlade och visar oftast granat och vesuvian. Wollastonit uppträder tämligen vanligt i skarnzonen som smala (1-3dm) sliriga skikt av tveksam uthållighet.

Potential: Liten potential. Stråkets läng högst etthundra meter med smala åtskilda skikt av tveksam uthållighet. Viss reservation dock för de nordliga brotten.

GÄNSBERGET

Källa: LKAB PROSPEKTERING

Läge: RAK 6683260 / 1443210

Kartblad 12E Säfsnäs NO 6i, 700 meter sydost vägskälet vid Gänsberget.

Allmänt: Små skärpgropar har sprängts i en kalkrest i granit. Förekomsten uppträder på en liten höjd med litet jorddjup.

Geologi: En kalkrest med en trolig utsträckning mindre än 50 meter anstår i en grovkornig, porfyrisk granit. Bredden kan ej bedömas. Förekomsten är kraftigt skarnomvandlad med dominerande granat men även en hel del vesuvian förekommer. Wollastonit uppträder endast som spår.

Potential: Ingen potential vid den besiktigade lokalen. Föreliggande granit skär emellertid strax mot nordost ett suprakrustalstråk med medlagrade karbonatstenar. Wollastonitvandlingar i kalken kan förekomma nära granitkontakten.